

25.10.2022

Asia: Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö VN/321/2022

Lausunto lakiluonnokseen

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulon annettun lain 59 §:n ja eräiden muiden lakien muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi toistaiseksi voimassa olevana mahdollisuutena, että Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueet voisivat ylläpitää useampaa kuin yhtä ympärivuorokautisesti päivystävää yhteispäivystyksikköä sairaaloidensa yhteydessä. Voimassa olevassa laissa näillä hyvinvointialueilla on tämä mahdollisuus vuoden 2032 loppuun saakka.

Lakiluonnoksessa esitetty muutos poistaa aikaisempi vuosimääräinen takaraja ja määräaikaisuus kahden päivystävän sairaalayksikön ylläpitoon Lapin hyvinvointialueella on perusteltu.

Hyödyt

Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveyspalvelujen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymä pitää esitettyä muutosta perusteltuna. Lapin maakunnan alue kattaa noin 30% Suomen maapinta-alasta. Väestöstä 1/3 (59000/175 000) on keskittynyt nykyisen Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin alueelle. Nykyinen Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin alue käsittää kuusi kuntaa: Tornio, Kemi, Keminmaa, Ylitornio, Tervola, Simo.

Lapin hyvinvointialueella tulee voida ylläpitää pysyvästi kahta erikoissairaanhoidon yksikköä sisältäen molempien tuottamat päivystykselliset palvelut. Tämä on tärkeää yhdenvertaisten palvelujen turvaamiseksi.

Kahden erikoissairaanhoidon tuottavan sairaalayksikön ylläpitoa tukee myös ajatus kriisiorientaation turvaamisesta. Käytännön esimerkki nykyisen päivystävän sairaalaverkoston ylläpidon tärkeydestä pohjoisella yhteistyöalueella todettiin pitkäkestoisesta koronapandemian aikana. Koronan tuloksellisen hoidon kannalta tämän verkoston nykylaajuus oli välttämätöntä.

Lapin hyvinvointialueen palvelujen kehittämisen kannalta lakiesityksessä esitetty muutos mahdollistaa tasapainoisen kahden erikoissairaanhoidon yksikön välisen työnjaon kehittämisen. Potilasturvallisuuden, korkean laadun ja kustannustehokkuuden turvaaminen edellyttävät toimivassa työnjaossa onnistumista. ”Hallitus päätti, että lausuntoon lisätään ”Tämä periaate tukee Lapin erikoissairaanhoidon palvelujen säilymistä ja edelleen kehittämistä.”Kaikkia toimintoja ei ole mahdollista eikä

25.10.2022

järkevää tuottaa molemmissa toimintayksiköissä eikä se osajien saatavuuden vaikeuden takia ole tulevaisuudessa välttämättä edes mahdollista.

Vuoteen 2032 sidotun määräaikaisuuden poistaminen helpottaa ja mahdollistaa paremmin myös mm. osajien rekrytointia.

Riskit ja uhkat

Kahden erikoissairaanhoidon yksikön ylläpito edellyttää onnistumista osajien rekrytoinnissa ja yksiköiden välisessä työnjaossa. Epäonnistuminen näissä vaarantaa hyvinvointialueille asetetun kansallisen strategian ydinkysymyksen: peruspalveluiden vahvistamisen.

Kun varmistetaan Lapin maakunnan väestön palvelujen saavutettavuus ja saatavuus, tulee valtion toimesta turvata kahden yhteispäivystystä ylläpitävän erikoissairaanhoidon yksikön edellyttämä taloudellinen resurssi, jotta peruspalveluiden vahvistaminen Lapin hyvinvointialueella ei vaarannu. Kahden erikoissairaanhoidon yksikön ylläpito päivystysjärjestelmiseen (kustannustehokkaasti) on laajassa Lapin maakunnassa muutoin erittäin vaikeaa.

Perusterveydenhuollon vahvistaminen ja perustasolla tapahtuva horisontaalinen integraatio edellyttävät jatkossa resurssien ja voimavarojen kohdentamista mm. ennaltaehkäiseviin ja varhaisen puuttumisen palvelujärjestelmiin.

Kemissä 25.10.2022 Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveyspalvelujen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän hallitus